

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
18/523 -

Dato
12.02.2018

Skriftlig spørsmål nr. 858 fra Sigbjørn Gjelsvik om avgifter

Jeg viser til brev av 5. februar fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik:

«Kan statsråden gi en oversikt over provenyet/kronevirkningen av alle avgiftsendringer i regjeringsperioden (2013-2018) samlet, fordelt på hver enkelt avgift, fordelt på bransje (inkl. hhv. innenriks og utenriks luftfart), fordelt på hver person i ulike inntektsintervaller og fordelt på hver person i ulike formuesintervaller?»

Begrunnelse:

Endringene bes oppgitt i 2018-kroner der man fremskriver avgiftsregimet for 2013 til situasjonen i 2018 og sammenligner dette med gjeldende avgiftsregime. Det kan brukes samme inntektsintervaller som i Dokument nr. 15:788 (2016-2017) eller annen hensiktsmessig inndeling. Det bør brukes hensiktsmessige formuesintervaller.»

Svar:

Tabellene 1-5 nedenfor gir en oversikt over alle endringer i merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene, som er vedtatt av Stortinget i budsjettene for 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018. Skatter som gir inntekter til Folketrygden (trygdeavgift og arbeidsgiveravgift), og avgift på arv og gaver er ikke tatt med. Provenyvirkningen som oppgis er beregnet på løpt virkning da endringene ble gjennomført. For endringer som trådte i kraft i løpet av året, brukes helårsvirkningen.

Samlet har merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene øke med om lag 6,6 mrd. 2018-kroner i perioden. Det meste av avgiftsøkningen har kommet etter vedtak i Stortinget uten forutgående forslag fra regjeringen.

For direkte skatter har Statistisk sentralbyrå etablert et godt modellapparat (LOTTE-Skatt) for

å anslå fordelingseffekter bl.a. på inntektsintervaller for personer av endringer i personbeskatningen, basert på inntekts- og formuesstatistikk. Avgifter er indirekte skatter som til forskjell fra direkte skatter normalt ikke ilegges forbruker direkte, men indirekte via avgiftspliktige produsenter og importører. I hvor stor grad avgiftsendringer overveltes i prisene til forbrukerne avhenger blant annet av tilbud og etterspørsel etter varene og tjenestene som omfattes av avgiften. Det foreligger imidlertid ingen informasjon som viser om avgiftene belastes hhv. privatpersoner eller næringsdrivende eller hvordan avgiftsinnbetalingen fordeler seg på ulike bransjer eller inntekts-/ formuesintervaller. Dette innebærer at det vil være høyst usikkert både hvor stor andel av en avgiftsendring som berører norske privatpersoner i form av endrede priser på varer/tjenester som omfattes av avgiftsendringer, og hvordan endringen treffer enkeltpersoner etter inntekts- eller formuesintervaller.

I budsjettdokumentene hvor fordelingsvirkningene av regjeringens skattepolitikk presenteres, beregnes normalt kun endringer i personbeskatningen, og det er ikke mulig å regne på alle skatteforslag. Disse beregningene omfatter ikke endringer i avgiftene. Avgifter er for øvrig ikke et egnet virkemiddel i fordelingspolitikken. Personbeskatningen er derimot utformet progressivt for nettopp for å ivareta fordelingshensyn.

Når en skal se på hvordan skatte- og avgiftssystemet påvirker forbruksmuligheter og velferd, kan det være relevant å ta hensyn til at også avgifter påvirker forbruksmulighetene. Regjeringen har presentert hvordan det samlede avgiftssystemet påvirker inntektsfordelingen i de årlige budsjettdokumentene, jf. figur 2.22 i Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018. Personer med lave forbruksmuligheter har lavere skatte- og avgiftsbelastning enn personer med høye forbruksmuligheter. Samtidig bidrar avgiftene til å svekke progressiviteten i skatte- og avgiftssystemet.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2014. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2014. Mill. kroner

	2014
	Påløpt
Særavgifter	
Øke avgiftene på klimagasser til 330 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter ¹	700
Øke CO ₂ -avgift fiske og fangst	30
Justere engangsavgiften for biler	0
Redusere omregistreringsavgiften	-250
Fjerne omregistreringsavgiften og øke miljødelen i vektårsavgiften for tyngre kjøretøy	0

Øke mineraloljeavgiften med 52 øre/liter	655
Øke elavgiften med 0,56 øre/kWh	365
Fjerne båtmotoravgiften	-175
Endringer i avgiftsfrie kvoter for alkohol og tobakk	-200
Elavgift – redusert sats for treforedlingsindustrien	16
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere tinglysingsgebyrene	-325
Sektoravgifter og andre gebyrer ²	-8

¹ Provenyanslaget omfatter også oppheving av avgiftsfritakene for verneverdige fartøy, museumsjernbaner og tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren. I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på om lag 60 mill. kroner.

² Dette gjelder reduserte gebyrer til Luftfartstilsynet og Statens jernbanetilsyn og økt årsavgift for stiftelser.
Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2 Anslåtte provenyvirksomheter av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2015. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2015. Mill. kroner

	2015
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for leasing og utleie av kjøretøy	200
Fjerne unntak for forretningsførsel for borettslag	50
Øke grensen for avgiftsfri import til 350 kroner	-75
Iverksettelse av merverdiavgiftsfritak for batterier til elbiler og leasing av elbiler	-80
Særagifter	
Redusere engangsavgiften for motorsykler og snøscootere med 30 pst.	-100
Innføre refusjon av engangsavgift ved eksport av kjøretøy	-10
Fjerne årsavgift på campingtilhengere	-70
Redusere omregistreringsavgiften med 35 pst.	-660
Ikke prisjustere veibruksavgiftene	-310
Øke fradraget i vektkomponenten i engangsavgiften fra 15 til 26 pst. for ladbare hybridbiler	-340
Fjerne laveste oppnåelige engangsavgift (hybridbiler og veteranbiler mv.)	-10
Øke fradragene i engangsavgiften for biler med CO ₂ -utslipp under 105 gram/km med 50 kroner per g/km	-50
Fjerne avgift på deponering av avfall	-35
Øke elavgiften 1,5 øre/kwh	940
Øke CO ₂ -avgiften med 0,48 kroner per liter for innenriks kvotepliktig luftfart og 0,19 kroner for annen innenriks luftfart. ¹	180
Øke avgiften på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) med 5 pst.	20
Øke avgift på utslipp av NOx med 1,50 kr/kg	3
Øke CO ₂ -avgiften på naturgass og LPG ²	32
Øke CO ₂ -avgiften på autodiesel og redusere veibruksavgiften på autodiesel og biodiesel	-50
Innføre fritak for CO ₂ -avgift på naturgass for andel hydrogen	-11
Innføre full sats for biodrivstoff som oppfyller omsetningspåbudet, fradrag for øvrig biodrivstoff og økt omsetningspåbud til 5,5 pst. fra 1. oktober 2015	124
Toll	
Fjerne tollsatser som har liten betydning for norsk jordbruk	-15
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere Luftfartstilsynets gebyrer	-16
Redusere losavgiftene	-37

¹ I provenyanslaget er det ikke tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester på 10 mill. kroner.

² I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 3 Anslåtte provenyvirksomheter av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2016. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2016. Mill. kroner

	2016
--	-------------

	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 8 til 10 pst. ¹	650
Innføre lik merverdiavgift på papir- og e-aviser fra 1. mars	-290
Særavgifter	
Innføre avgift på flyreiser ²	1 500
Omlegging av engangsavgiften i miljøvennlig retning	0
Redusere el-avgiftssatsen for store datasentre og skip i næringsvirksomhet	-22
Øke den generelle el-avgiftssatsen med 1,5 øre/kWh	890
Innføre veibruksavgift på gass ³	5
Endre avgiften på klimagassene HFK og PFK	84
Øke smøreljeavgiften med 5 pst.	5
Øke svovelavgiften med 5 øre	17
Øke avgiften på utslipp av NOx med 1,50 kroner per kg	3
Redusere drikkevareavgift på saft	-25
Innføre fritak for dokumentavgift og omregistreringsavgift ved skattefrie omorganiseringer	-40
Oppjustere reduserte minstesatser pga. lav kronekurs ⁴	11
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere gebyrer til Brønnøysundregistrene	-71
Redusere sektoravgifter Kystverket	-90
Øke legemiddelkontrollavgiften	14
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	5
Økt fiskeriforskningsavgift	25
Øke rettsgebyret	18

¹ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden i henhold til inngåtte offentlige avtaler om kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly-, og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen.

² Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av statlige kjøp av innenlandske flyruter.

³ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester.

⁴ Avgift på elektrisk kraft om lag 4 mill. kroner påløpt og om lag 3 mill. kroner bokført, grunnavgift på mineralolje mv. om lag 0,2 mill. kroner og CO₂-avgift på naturgass om lag 7 mill. kroner påløpt og bokført i 2016.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 4 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2017. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2017. Mill. kroner

	2017
	Påløpt
Merverdiavgift	

Endre reglene for merverdiavgift ved innførsel av varer ¹	-100
Innføre hjemmel for fritak for merverdiavgift ved vedlikehold av F-35 ²	0
Særagifter	
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje med 26 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂ ³	346
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje ilagt veibruksavgift med 6 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	170
Øke CO ₂ -avgiften på bensin med 5 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	45
Øke avgiften på HFK og PFK til 450 kroner per tonn CO ₂	63
Øke CO ₂ -avgiften på LPG med 6 øre per kg, til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften på (innenlandsk bruk av) naturgass med 4 øre per Sm ³ , til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften for utslipp av naturgass i petroleumsvirksomheten til 450 kroner per tonn CO ₂ ⁴	-
Øke veibruksavgiften på autodiesel med 29 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	870
Øke veibruksavgiften på bensin med 10 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	85
Redusere grunnavgiften på mineralolje med 6 øre per liter	-75
Redusere årsavgiften for personbiler (om lag 12 pst.)	-1 220
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler til 5 pst.	60
Legge om engangsavgiften.	330
Frita amatørbygde kjøretøy fra engangsavgift	-5
Øke veibruksavgiften på LPG med 73 øre per kg	1
Øke omsetningskravet for biodrivstoff til 7 pst. fra 1. januar og til 8 pst. fra 1. oktober	-36
Sektoravgifter	
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-19
Redusere losavgiftene	-16
Innføre tilsynsavgift til Statens legemiddelverk	4

¹ Provenyet gjelder anslått årlig rentetap for staten på om lag 100 mill. kroner grunnet endrede betalingsrutiner som her teknisk er plassert på kap. 5521, post 70 Merverdiavgift.

² Anslåtte reduserte merverdiavgiftsinntekter på 15 mil. kroner påløpt og 7,5 mill. kroner bokført i 2017 sammenlignet med det som skulle bli innbetalt til staten etter gjeldende merverdiavgiftsregler, motsvares av at merverdiavgiftsutgiftene som kan føres på den statlige nettoføringsordningen på utgiftssiden, reduseres tilsvarende.

³ I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på samlet sett om lag 114 mill. kroner.

⁴ Brutto avgiftsøkning anslås til 50 mill. kroner mens netto provenyøkning er om lag 8 mill. kroner. Overføres til Statens pensjonsfond utland og påvirker dermed ikke handlingsrommet i 2017-budsjettet.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 5 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2018. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2018. Mill. kroner

	2018
	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave satsen i merverdiavgiften fra 10 til 12 pst. ¹	700
Utvide unntaket for omsetning fra veldedige og allmenntilgunnede institusjoner og	-5

organisasjoner	
Innføre merverdiavgiftsfritak for redningsfartøy	-15
Utvide fritaket for elektrisk kraft til Nord-Norge	-5
Miljø- og bilavgifter	
Innføre lik CO ₂ -avgift i ikke-kvotepliktig sektor på 500 kroner per tonn CO ₂ ²	376
Øke avgiften på HFK og PFK til 500 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter	50
Omlegging av engangavgift fra vekt til utslipp og endret vektfradrag for hybridbiler inkl. differensiering etter elektrisk rekkevidde for ladbare hybridbiler ³	455
Øke omsetningskravet for biodrivstoff	0
Øke veibruksavgiften på LPG	3
Frita elbiler for trafikkforsikringsavgift	-75
Frita elbiler for omregistreringsavgift	-80
Legge om årsavgiften til trafikkforsikringsavgift	-600
Innføre avgiftsfritak på kjøp av driftsmidler i reindriften	-30
Legge om svovelavgiften (teknisk endring)	0
Andre avgifter	
Øke avgiften på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 120
Øke avgiften på alkoholfrie drikkevarer mv.	900
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere losavgiftene	-11
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-29
Øke tilsynsavgift Finanstilsynet	32
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	6
Redusere gebyret for statsborgerskap	-7

¹ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly- og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen. Kompensasjonene utgjør 298 mill. kroner.

² Inkluderer redusert veibruksavgift på bensin og diesel og kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester. Kompensasjonene utgjør 82 mill. kroner.

³ Differensiering etter elektrisk rekkevidde for ladbare hybridbiler iverksettes 1. juli 2018.

Kilde: Finansdepartementet

Med hilsen

Siv Jensen